

ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2001
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 449-468)

- KP. Καὶ δὴ τ' ἐτόλμας τοῖσδ' ὑπερβαίνειν νόμους;
 AN. Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, 450
 οὐδ' ἡ ξύννοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη
 τοιοῦσδ' ἐν ἀνθρώποισιν ὥρισεν νόμους,
 οὐδὲ σθένειν τσοῦτον ὥοιμην τὰ σὰ
 κηρύγμαθ' ὥστ' ἀγοαπτα κάσφαλῇ θεῶν
 νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455
 Οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθες, ἀλλ' αἰεὶ ποτε
 ζῇ ταῦτα, κοῦδεις οἶδεν ἐξ ὅτου ἴφάνη.
 Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
 φρόνημα δεῖσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
 δώσειν· θανοῦμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὔ; 460
 κεῖ μὴ σὺ προῦκηρύξας. Εἰ δὲ τοῦ χρόνου
 πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω·
 ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν ὡς ἐγὼ κακοῖς
 ζῇ, πῶς ὁδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;
 Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465
 παρ' οὐδὲν ἄλγος ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
 μητρὸς θανόντ' ἄθαπτον ἡνσκόμην νέκυν.
 κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δὲ οὐκ ἄλγυνομαι.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- A.** Από το κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους **456-464** (οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθες κέρδος φέρει;).
 Μονάδες 30
- B.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:
- Με βάση τους στίχους **449-460** να γράψετε την επιχειρηματολογία που χρησιμοποιεί η Αντιγόνη μπροστά στον Κρέοντα για να υποστηρίξει την πράξη της.
 Μονάδες 10
 - Πώς δικαιολογεί η Αντιγόνη τη συμπεριφορά της που την οδηγεί σε πιθανό πρόωρο θάνατο;
 Μονάδες 10

3. Στους στίχους του πρωτοτύπου κειμένου **458-460 (Τούτων ἐγὼ δώσειν)** και στους στίχους του μεταφρασμένου που ακολουθεί **207-210 (Αυτή ’ναι η θέλησή μου ... πηγαίνει)**, η Αντιγόνη και ο Κρέοντας εκφράζουν δύο διαφορετικές θέσεις σχετικά με την εξουσία. Να γράψετε τις θέσεις αυτές και να τις σχολιάσετε.

Κείμενο από μετάφραση (στίχοι 192-210)

ΚΡ. Και τώρα, σύμφωνα μ’ αυτά στην πόλη
 διακήρυξα για τα παιδιά του Οιδίποδα:
 τον Ετεοκλή, που χάθηκε σαν ήρωας στη μάχη
 υπερασπίζοντας την πόλη του, τάφος να τον δεχτεί
 με προσφορές τιμής, καθώς αρμόζει στους ήρωες νεκρούς.
 Τον αδερφό του ~~πάλι~~, τον Πολυνείκη εννοώ,
 που χώρα πατρική και ντόπιους θεούς
 εξόριστος γυρνώντας θέλησε πέρα για πέρα
 να πυρπολήσει, δικό του αίμα
 θέλησε να πιει, δικούς του στη σκλαβιά να σύρει,
 αυτόν, λέω, στην πόλη τούτη βγήκε προσταγή
 κανείς να μη νεκροστολίζει, να μη θρηνήσει κανείς,
 να τον αφήσουν αθαπτο, κομμένο μαχαιρώματα,
 τα σκυλιά να τον ξεσκίσουν και τα όρνια.
 Αυτή ’ναι η θέλησή μου· ποτέ δε θα τιμήσω
 εγώ περισσότερο τους άδικους από τους δίκαιους.
 Νεκρό και ζωντανό το ίδιο θα τιμήσω
 αυτόν που με της πόλης τα νερά πηγαίνει.

207

210

Μονάδες 10

4. Να γράψετε τις καινολογίες που επέφερε ο Σοφοκλής στην τραγωδία.
5. Να γράψετε δύο ομοιορρίες (απλά ή σύνθετα της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:
κηρύξας, θανοῦμαι, σθένειν, φέρει, δύνασθαι.

Μονάδες 10

6. α) Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον πίνακα που ακολουθεί, στα κενά του οποίου θα συμπληρώσετε τους τύπους των λέξεων που σας δίνονται, στην ίδια πτώση, στον αντίθετο αριθμό.

	Αντίθετος αριθμός
θεῶν	
ταῦτα	
ἄνδρός	
ἐγώ	
κακοῖς	

Μονάδες 5

6. β) Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στο γ' πληθυντικό πρόσωπο, του ιδίου χρόνου, της ίδιας εγκλίσης και της ίδιας φωνής στην οποία βρίσκονται:
 ὤρισεν, ἔμελλον, θανοῦμαι, ζῆ, φέρει.

Μονάδες 5

7. Να συνδέσετε τις λέξεις της **στήλης Α** με τη συντακτική τους θέση στη **στήλη Β** (δύο στοιχεία της **στήλης Β** περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
α) ταῦτα	1. αντικείμενο
β) νῦν	2. επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου
γ) πολλοῖσιν	3. κατηγορηματική μετοχή
δ) τήν δίκην	4. επιθετικός προσδιορισμός
ε) δείσασα	5. κατηγορηματικός προσδιορισμός
	6. αιτιολογική μετοχή
	7. υποκείμενο

Μονάδες 10

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**